

Anna Ferrer

Si posem en el cercador de Google el nom d'Anna Ferrer seguit de la paraula piano, fàcilment ens apareixen nombroses pàgines que en fan referència: participació en concerts, solista en diferents formacions orquestrals, acompanyant de cantants, direcció artística de festivals, ressenyes a la premsa, comentaris de crítics musicals, enregistraments, el seu currículum... Per tant, d'entrada ens podem fer una idea que la nostra entrevistada ha tingut i té una trajectòria important en el món de la música clàssica com a pianista destacada, tant a la nostra terra com a l'estranger, que l'ha fet mereixedora d'un notable prestigi. D'aquesta manera, allà on va l'acompanya també el fet d'haver nascut a Verges, una mostra més –una bona mostra– que d'aquest poble n'han sortit un bon grapat de músics, i força de la família de l'Anna, de can Gil.

No em puc estar de començar l'entrevista comentant a l'Anna quina és la imatge que sempre m'acompanya d'ella. Els nens i nenes que apreníem música amb en Ramon Joanmiquel anàvem a examinar-nos al conservatori Isaac Albéniz de Girona. Era com anar a la casa de la por. Marxàvem a Girona, aparcàvem a la Copa i ens endinsàvem, travessant l'Onyar, al barri vell, per carrers desconeguts, estrets, humits, llòbrecs..., fins a arribar a l'edifici porticat, entaforat en una petita plaça, darrere de la Rambla. Tot ens era estrany, tothom desconegut, l'espai imposava: sostres alts, aquella escala... I entràvem a les aules per examinar-nos amb cangueli davant un tribunal format per professors que infonien molt respecte. Però sovint, enmig d'aquella mena de grisor, apareixia, com il·luminada, l'Anna Ferrer, algú que, tot i no conèixer-la massa, jo sabia que era de Verges, una cara amiga, com un àngel que em feia desaccelerar el cor i afrontar amb més garanties aquell examen. En arribar a casa, la mare em deia: «Com ha anat?» «Bé.» «Hi era, l'Anna?» «Sí.»

Dit això i després de comentar l'anècdota també des del seu punt de vista, iniciem la conversa referint-nos al moment d'iniciar la seva diàspora particular. Ens parla així d'aquells anys d'infantesa:

Vaig viure a Verges fins a set anys. Va ser un període molt entranyable, amb les seves coses bones i les que no ho eren tant; era l'època que era, ja se sap. Les persones amb les quals vaig relacionar-me aleshores

m'han quedat en el record. Va ser una etapa, per a mi, molt feliç i de la qual guardo molt bones experiències. Em ve al cap la imatge de l'escola, sobretot la senyoreta Llúcia, i el model d'escola de poble que ara, vist amb la perspectiva dels anys i l'experiència, em sembla un luxe, amb una manera d'aprendre molt natural. Ah, i recordo d'una manera especial els berenars al riu, amb l'aigua encara clara aleshores, on es podien veure uns peixets de colors, els mirallets, i les passejades a la Mota, amb el casal... Tot plegat em fa reviure un ambient de poble molt bucòlic, autèntic.

També la Processó! Quan tenia quatre anys ja hi sortia. Recordo la fred i que la mare em feia fer la migdiada perquè a la nit aniríem a dormir tard. Era tot molt màgic i emocionant –els assajos, l'ambient– i, a més, can Gil era a tocar de la plaça. És inevitable tornar cada Dijous Sant a Verges. Les meves dues filles també hi han participat, en la Processó dels Petits i en la dels grans, fent d'àngel, de vesta, de poble. I ara també vénen a veure-la, acompanyades d'amigues seves d'arreu...

L'Anna ens ensenya fotografies participant en la Processó dels Petits, d'imatges de la Sopa, a

la plaça sense asfaltar, i de l'arròs del Dilluns de Pasqua; també fotografies de grup de l'escola. Les anem repasant i anem reconeixent la gent que hi surt.

Els pares de l'Anna, la Marta Barba i en Manel Ferrer (Manelic), vivien gairebé davant per davant al carrer Major. Can Gil era una mica casa de tothom, punt de trobada dels músics de Verges i de la contrada, amb la sabateria a baix, i a dalt hi cosia l'Emília, la seva tia. La Marta hi anava a cosir, i així van acabar junts amb en Manelic i van a anar a viure allà on ara hi ha la Planxisteria Isern, on va néixer l'Anna. Sortíem a jugar al carrer, canviàvem cromos. D'aquell barri recordo els germans Francesc i Jaume Ferrer, la Montserrat Ledesma..., amb els quals a vegades coincidíem allà, a la vorera de la carretera, i jugàvem; llavors no hi havia el trànsit d'ara.

L'Anna, la segona a l'esquerra de la fila de sota, en els anys d'escola a Verges

També em ve al cap el cine de Can Grau el diumenge a la tarda, el ball, la pista de Can Rocas a l'estiu...

Venint d'una nissaga de quatre generacions de músics –ella és de la cinquena–, no és difícil endevinar com van ser els seus inicis en el món de la música.

Vaig començar a casa mateix, amb el pare. Vora la llar de foc m'ensenyava solfeig, però ja se sap que amb els de casa costa mantenir una regularitat i una disciplina. A més, ell no era pianista, de manera que em va enviar a estudiar amb l'oncle, Joaquim Ferrer (Quim Gil). Allò era una altra cosa. Em venia a buscar

mentre estava jugant a plaça i... cap a passar la lliçó! Era exigent, li agradava que aprenguéssis bé i, de fet, li he d'agrair que em donés una bona formació musical de base. També l'avi Pepet hi va contribuir.

Remuntem una mica al seu arbre

La Sopa, la Processó i la música són els records d'infantesa de l'Anna a can Gil

genealògic fins al rebesavi, que, segons el record de la família, tocava el cornetí –segurament cap a principis o la meitat del segle XIX–, i la conversa deriva cap a l'evolució de la cobla, de la sardana de l'Empordà, els canvis que es van esdevenir en aquells anys, potser alguns gestats a can Gil mateix, vés a saber, lloc de tertúlia musical, amb Miquel Pardas (també fill de Verges, autor del *Método per aprendre a ballar sardanas*) i d'altres. En aquest sentit, la casa del carrer Major hauria esdevingut un veritable arxiu de papers antics i documents històrics a partir dels quals el mestre Lluís Albert, segons ens diu l'Anna, va fer un treball de recerca sobre el procés evolutiu de la cobla i la nostra sardana. A can Gil hi havia sempre molta vitalitat, molt ambient entre uns i altres. El pare, l'oncle Quim i l'avi Pepet van ser fundadors de la Vergelitana primer i de l'Emporitana després, amb tot de músics de Verges i els voltants. Verges ha estat des de sempre un poble que, en relació amb la seva grandària, ha engendrat molts i bons músics, un dels que més ho ha fet a les nostres comarques. A cada carrer n'hi havia que els senties tocar...

En Manelic, el pare de l'Anna, quan ja vivien a Girona, va tenir

L'Anna al festival de Briançon, l'estiu passat

una grip que es va complicar arran d'anar a tocar amb l'orquestra en lloc de fer repòs; el compromís i la feina anaven per davant de tot. Una inflamació li va provocar pèrdua de visió, li van diagnosticar un tumor inexistent i va passar pel quiròfan. Tot plegat el va anar debilitant i va acabar morint del cor. L'Anna, aleshores, tenia dotze anys.

Aquell fet tràgic em va fer créixer de cop. A dotze anys, en la preadolescència, ens vam haver de fer molt costat amb la mare per a tirar endavant. La pèrdua del pare em va fer agafar més força, més maduresa, més responsabilitat. Sí, evidentment allò em va marcar molt. Vaig continuar els estudis de música compaginant-los amb l'escola, el batxillerat, el COU..., i després vaig iniciar la carrera de biològiques. Ja m'agradava, però de mica en mica es va anar imposant la música, i, quan vaig tenir l'oportunitat de treballar de mestra de música a l'escola on havia estudiat, allò va fer decantar definitivament la balança. Finalment vaig accedir a una plaça de professora al conservatori i, un cop acceptada, vaig renunciar als estudis de biologia, aparentment més segurs. Tenia vint anys. Va ser una decisió difícil, però vaig acabar tirant pel que més m'agradava. Porto la música a dins des que vaig néixer i em sento molt afortunada de poder treballar en allò que, a més, és la meva

Després d'un concert a Craiova (Romania)

passió. He de reconèixer que cursar una carrera musical implica molt sacrifici, moltes hores d'assaig, no sortir amb les amigues sempre que volies... Com també em va passar de petita amb l'oncle Quim, que em feia plegar de jugar a plaça per a anar a fer classe.

Amb el pas del temps, a l'Anna se li presenta l'oportunitat de fer concerts.

Va ser una cosa a la qual la vida mateixa m'hi va portar, però no m'ho havia plantejat. I a mesura que van anar sortint més actuacions i concerts professionals, va costar fer-ho compatible amb la docència i la família. Aquí he d'agrair molt a la mare el seu suport. Jo ja tenia les nenes i les deixava amb ella amb tota la confiança del món; sabia que en tenia cura com jo mateixa, i això em permetia marxar amb tranquil·litat uns dies, unes setmanes... I també he rebut sempre el suport del meu marit, en Joaquim Llorens, que no sap música però n'és un gran amant i m'ha deixat sempre tota la llibertat per a poder-me desenvolupar professionalment. Això implica molta generositat i un gran coneixement del que significa el món musical. Sense ells no hauria pogut fer-ho. I pel que fa al tema de les classes, no sempre ha estat fàcil compaginar-ho: he hagut de buscar-me substituïts quan ha fet falta, reduir la jornada laboral i no fer mai vacances...

Les seves filles, la Marta i l'Anna, de vint-i-cinc i dinou anys, també han estudiat música i la porten a dins, però no s'hi dediquen. L'una ha seguit els passos del pare i és advocada; l'altra estudia medecina.

Així no donarem continuïtat a una sisena generació de músics. Però no em sap greu, han de fer el que els agradi, com ho vaig fer jo. De fet, tocar el piano professionalment també té algun inconvenient. És un instrument una mica antisocial, en el sentit que el pianista solista és autosuficient i no li calen altres instruments per a poder expressar-se. Això el pot aïllar també una mica com a persona. Una flauta, un violí, una trompeta, etc., necessiten altres músics i estar dins d'alguna formació. D'aquesta manera hi ha més relació amb altres persones. Per això m'agrada tant fer música de cambra, perquè dona un gran plaer quan coincideixes en el pensament musical amb altres i es crea un *feeling* intens que fa possible una entrega sincera, i aquesta emoció és la que es transmet al públic, que alhora et retorna una gran energia i es crea una màgia que és la que et motiva a continuar treballant cada dia amb entusiasme; un entusiasme que transmet als alumnes, motivant-los d'una manera natural. Llavors la compensació és doble.

En ser en Quim Gil tota una institució a Verges, demanem a l'Anna que ens en parli una mica més.

A l'oncle Quim sempre se l'ha associat amb una imatge una mica rude i antipàtica. En aquest sentit em fa pensar en Beethoven, ja que, rere aquell aspecte més aviat esquerp, seriós o poc afable d'entrada, s'hi amagava una gran humanitat i sensibilitat,

que va saber comunicar a través de la música. L'oncle, en el fons, era així. Penso que la timidesa li feia aflorar aquest caràcter, però que en un ambient distès, en família, amb els amics, després d'un sopar... deixava que sortís l'autèntic Quim. És cert que a l'hora d'ensenyar era estricte: la seva metodologia no es basava en l'especulació; volia que els seus alumnes aprenguessin bé, i per això era exigent i els donava una formació sòlida, una mica també en consonància amb l'estil de l'època. I aquí podríem debatre molt llargament sobre l'educació d'ara i la d'abans, avantatges i inconvenients, allò de *ni tanto, ni tan poco*... També li agradava participar en la Processó dirigint l'*Stabat Mater*. Va fer tota la part musical de la Processó i no li va costar gens acceptar dirigir quan

L'Albert i l'Anna intercanviant els papers

li ho van demanar; ans al contrari, això el va fer feliç.

Professionalment l'Anna té un extens currículum com a docent del conservatori de Girona i directora dels departaments de Piano i Música de Cambra, com a directora del Festival Internacional de Música L'Escala-Empúries, de s'Agaró i dels cicles Primavera Lírica i Cambra de Música, a Girona. A part d'una llarga llista de recitals amb reconeguts intèrprets, com a solista en orquestres d'arreu d'Europa i de l'Àsia, a més d'un seguit d'enregistraments, i tot plegat amb molt bona crítica. Li demanem en quins projectes treballa actualment o quins té previst d'engegar en el futur. Mireu, a mi m'agradaria continuar

Primer concert a l'estranger. Milà 1994. En ambaixada catalana amb Ferran Adrià

RESTAURANT

MAS POU

CUINA CASOLANA

Plaça de la Mota, 4 - 17256 PALAU-SATOR (Girona)
 Tel. 972 63 41 25 (Dilluns tancat)
 www.maspou.com - e-mail: info@maspou.com

ensenyant i tocant el piano fins que pugui; però hi ha una cosa que he estat preparant i que em faria molta il·lusió poder dur a terme. L'oncle Quim va ser un bon músic i també un compositor de sardanes reconegut. Les seves obres tenen molt nivell; no són sardanes de plaça, en general són peces més de concert, amb una certa dificultat interpretativa, molt treballades, molt simfòniques: *L'avi de casa, Verges, Desig, L'aplec de l'aliança...* Escoltava molt Wagner, i el seu llenguatge harmònic el va influir en les composicions. Conservo les seves partitures manuscrites. Ell m'havia dit que, un cop mort, l'oblidéssim, que s'hauria acabat en Joaquim Ferrer, en Quim Gil, les seves sardanes i tot el que tingués a veure amb ell.

Fins ara n'he fet cas, però penso que ha arribat el moment de publicar un enregistrament de les seves sardanes i que es pugui tenir en CD el que ja s'havia enregistrat fa anys en discos de vinil però que amb el pas del temps s'ha perdut. Afortunadament la seva música es manté molt viva, perquè moltes cobles i agrupacions sardanistes que no tenien aquest material han tingut coneixement de l'interès de la seva obra i me n'han demanat les partitures, a les quals he cedit amb molt de gust, i les seves sardanes s'interpreten regularment.

Compartim amb l'Anna la necessitat d'aquest reconeixement al mèrit de l'obra de Joaquim Ferrer, així com tot el que va donar al poble de Verges. Des d'aquest espai de País Petit ens agradaria fer la crida perquè es pugui dur a terme.

Abans d'acomiarar-nos, l'Anna Ferrer ens regala un petit concert, un fragment de les *Goyescas* de Granados, amb un preciós piano de cua i unes magnífiques vistes del golf de Roses des de la seva residència de l'Escala. Un plaer.

ALBERT CASABÓ (TEXT)

ARXIU D'ANNA FERRER I JORDI ROCA (FOTOS)

PEIXATERIA

L'ESCALA
TORROELLA DE MONTGRÍ

MAPFRE

Plaça Onze de Setembre, 10
Tel. 972 78 08 08 - Fax 972 78 05 42
17142 VERGES

bicicletes

DAVID
David Payet

Passeig de Catalunya, 100 - Tel./Fax 972 75 95 25
TORROELLA DE MONTGRÍ